Akademien och Nato-anslutning

av Arvid Cronenberg

Résumé

In this article, the author responds to a reply that he received from the President of the Royal Swedish Academy of War Sciences, Mr Mikael Odenberg, in issue n:o 1 (2016) of the Academy's Journal and Proceedings. The author has prerviously reacted against the Academy President's wording during a ceremonial speech in 2015 in which he, according to the author, made a flaming appeal for Sweden joining NATO. The President has subsequently stated that what was said during the speech regarding NATO were his own words – not those of the Academy. The aim of the Academy should be to offer members the possibility of expressing their views and hypotheses in scientific matters for an expert forum. The author claims that Academy publications such as, for example, Friends in Need (ed. Bo Hugemark, 2011) have aimed at supporting political opinion in favour of NATO membership, but cannot be regarded as being of a scientific nature. His final note is that the Academy has engaged in a propaganda activity that is not conducive to the Academy's reputation as a "learned society".

KUNGL KRIGSVETENSKAPSAKADEMIENS styresman, Mikael Odenberg, har i *KKrVAHT*, 1. häftet 2016 haft vänligheten att leverera ett snabbt svar på min debattartikel i samma nummer, "Akademiens heder på spel". Jag hade i denna stämplat styresmannens tal vid högtidssammankomsten 2015 som en "flammande appell", för Sveriges anslutning till Nato; ett spörsmål, som p g a sin politiska natur jag ansåg ligga klart utanför akademiens "bevakningsområde". Jag kan medge att mitt ordval måhända var i vassaste laget, men sådant händer oss alla då och då i stridens hetta. Jag vidhåller emellertid att den färdriktning jag tillskrev styresmannen var riktigt återgiven. Till akademiens försvar menar emellertid denne i sin replik att bedömningen var hans egen – inte akademiens.

Men så lätt kommer inte styresmannen undan. Enskild ledamot må uttrycka vilken mening som helst i självvalt ämne, bara han inte gör gällande att han talar för akademien. Syftet med akademien är ju som jag tidigare påpekat att ge ledamöter tillfälle att framföra sina resultat eller hypoteser i vetenskapliga spörsmål inför ett sakkunnigt forum, men även då talar ledamoten endast ur egen fatabur. Men med styresmannen förhåller det sig annorlunda. Han är förvisso akademiens främste företrädare och utifrån den posten bör han i första hand inrikta sig på att stödja och stimulera ledamöternas intresse för vetenskapliga studier. När han tar till orda vid ett tillfälle som "högtidssammankomsten" förväntar sig åhörarna rimligen en orientering om de vetenskapliga spörsmål som för tillfället står på akademiens agenda; vad har akademien åstadkommit och vilka vetenskapliga visioner står den inför? Det politiska "käbblet" kan akademien med varm hand överlåta åt pressen och berörda intresseorganisationer. Styresmannen bör alltså tänka sig för och återgå till den roll han förväntas spela. Anslutning till Nato är definitivt inte akademiens bord.

I min ovan nämnda artikel påtalade jag också att makten inom akademien uppenbarligen usurperats av en Stockholmskamarilla, som var på väg att förvandla akademien från ”ett lärt samfund” till ”en politisk påtryckargrupp”. Detta påstående vill inte styresmannen kännas vid. I stället skriver han så här:

”Om jag med Cronenbergs ord, hade lett en junta inom akademien” med syftet att använda ’dess auktoritet för att som simpel påtryckargrupp. . . föra Sverige in i Nato och varit beredd att sätta akademiens heder och trovärdighet. . . på spel’ så håller jag med om att akademien vore att beklaga.”

Men då är ju Mikael Odenberg och jag överens. Akademien vore verkligen att beklaga. Det är bara det att den junta som jag vill åberopa förnekas av styresmannen och i linje härmed förnekar han också allt personligt samröre med den av mig anförda juntan. Den finns ju inte enligt Mikael Odenberg.

Det kan dock knappast ha undgått styresmannen att akademien sedan 2010 utgett en rad publikationer i syfte att främja en svensk anslutning till Nato. Bland dem kan nämnas:

- *Till bröders hjälp*, (red Bo Hugemark, 2011)
- *På egen hand eller tillsammans*, (red Gunilla Herolf, Bo Hult 2013)
- *Nato – för och emot* (red Karlis Neretnieks, 2014)

I publikationen *Till bröders hjälp* ger Bo Hugemark en initierad beskrivning av akademiens medverkan i det redaktionella arbetet. Verksamheten hade letts av en ”projektgrupp”, sammansatt av representanter från akademiens samtliga avdelningar, varvid några av de mer betydelsefulla avsnitten även behandlades i s k ”grupparbeten”. Delar av studierna med tyngdpunkten förlagd till de militärstrategiska handlingsmöjligheterna hade dessutom föredragits vid akademiens höstsymposium 2010. Under arbetets gång hade också synpunkter fortlöpande inhämtats från akademiens presidium, vilket fungerat som en slags styrgrupp, samt från en referensgrupp, i vilken ingick bl a akademiledamöterna Björn von Sydow och f d ÖB, Ove Wiktorin.

Till bilden hör slutligen att ingen av de berörda böckerna är av vetenskaplig natur. Avsikten med utgivningen har endast varit att stödja den politiska åsiktsriktningen som förordar en svensk anslutning till Nato, d v s att lägga ansvaret för Sveriges försvar i supermaktens USA:s knä. Intet av detta kan rimligen ha undgått styresmannens kännedom. Min slutsats kan därför bara bli att akademien engagerat sig i en propagandaverksamhet som är djupt nedsättande för dess rykte som ”lärt samfund”. Akademien behöver en återställare.

Författaren är överstelöjtnant och ledamot av KKrVA.